

Raadsvoorstel

Onderwerp: Duurzame opvang asielzoekers

Datum: 20 januari 2025

Portefeuillehouder: dhr. J.W. Uitslag

Decosnummer: 1924

Informant: Jos Elshof
j.elshof@dalfsen.nl

Besluit:

1. Invulling te geven aan duurzame opvang van asielzoekers binnen de gemeente Dalfsen op de locatie aan de Engellandweg, kadastraal bekend sectie Q 20 en 878 (gedeeltelijk), voor maximaal 190 asielzoekers voor een periode van zeven jaar;
2. Kennis te nemen van de concept bestuursovereenkomst en de werkafspraken met het COA;
3. Af te zien van het bindend advies aan het college inzake de buitenplanse afwijking van het omgevingsplan teneinde de locatie te ontwikkelen tot een opvanglocatie.

Aanleiding

U heeft in de raadvergadering van 3 en 6 juli 2023 een motie aangenomen rondom potentiële structurele opvanglocaties voor vluchtelingen. Hierin stelde de raad dat tijdelijke opvangplekken voor vluchtelingen niet de oplossing zijn en werd het college verzocht om te zoeken naar één of twee geschikte locaties voor een structurele invulling aan de opvang van vluchtelingen. Hiervoor is een participatieproces opgestart, is er een afwegingskader opgesteld en hebben bewoners en andere belanghebbenden locaties kunnen aandragen. Ook zijn door de ambtelijke organisatie mogelijke locaties naar voren gebracht. Deze sessies hebben geresulteerd in een longlist die na beoordeling door de werkgroep in samenspraak met het COA is ingekort tot een shortlist van een aantal potentiële locaties.

Om te komen tot een eindoordeel voor het locatieonderzoek heeft het college uw raad de nota: 'Op weg naar een duurzame opvang asielzoekers binnen de gemeente Dalfsen' aangeboden. U heeft hierover op 13 januari jl. vergaderd. De nota treft u bijgesloten aan (bijlage 1).

Op dit moment vangt de gemeente Dalfsen circa 105 asielzoekers op in de Tijdelijke Gemeentelijke Opvang aan de Ambachtsweg in Lemelerveld en ca 45 asielzoekers in Hof van Dalfsen te Dalfsen. Het college wil duidelijkheid bieden aan een eventueel vervolg van deze opvang.

Beoogd effect

Met dit voorstel wordt invulling gegeven aan de taakstelling voor de opvang van asielzoekers, waarmee uitvoering wordt gegeven aan de Spreidingswet en aan de motie van de raad d.d. juli 2023 voor de invulling van een menswaardige opvang van vluchtelingen. Tevens wordt vervolgoptvang geboden aan de asielzoekers die momenteel in de tijdelijke gemeentelijke opvangvoorzieningen verblijven.

Argumenten

1.1. Dit voorstel geeft uitvoering aan de motie van de raad

Het college heeft uw gemeenteraad op 22 januari 2024 geïnformeerd over de manier waarop zij invulling geeft aan de uitvoering van de motie. Dat heeft het college gedaan in twee stappen. Tijdens de eerste stap is met inwoners, stakeholders en de interne organisatie gesproken over de randvoorwaarden en criteria die gebruikt gaan worden om te komen tot een locatiekeuze. Deze stap had als doel het opleveren van een wegingskader. Dit wegingskader is opiniërend en oordeelsvormend besproken met de Raad op 6 respectievelijk 16 september 2024. In stap twee is gezocht naar locaties. Zowel inwoners, grondeigenaren als interne medewerkers hebben locaties aangedragen. Die zijn besproken aan de hand van het wegingskader. In deze stap zijn door middel van een enquête 92 reacties ontvangen op de uitvraag naar locaties, waarvan er circa 25 volledig ingevuld zijn. Tijdens de afsluitende bijeenkomst voor inwoners op 9 oktober 2024 zijn door ongeveer tien personen nog een twintigtal locaties aangedragen. De uitgewerkte omschrijving van het participatie- en communicatietraject, de werksessies en behaalde resultaten is te vinden in bijlage 2. Projectverslag duurzame opvang asielzoekers.

1.2. Eén opvanglocatie met 190 opvangplekken is beter uitvoerbaar en beheersbaar

Het college kiest voor de realisatie van één locatie. Het realiseren van meerdere locaties is qua beheer en exploitatie moeilijker uitvoerbaar, zoals beargumenteerd is in de nota 'Op weg naar een duurzame opvang asielzoekers binnen de gemeente Dalfsen'.

1.3. 190 opvangplekken geeft flexibiliteit voor de toekomst en mogelijkheden om Amv-opvangplaatsen elders in de regio te realiseren

Het aantal opvangplaatsen ligt iets boven het aantal dat vanuit het verdeelmodel is bepaald; 168 plekken, waarvan 26 voor alleenstaande minderjarige jongeren (Amv-opvangplaatsen). Daarmee hebben we enige flexibiliteit mocht het aantal de komende jaren stijgen. De taakstelling is in het

verleden al verscheidende malen aangepast. Daarnaast kan een hoger aantal een rol spelen bij de realisatie van asielopvangplekken voor alleenstaande minderjarige jongeren. Hierover vindt binnen de regio overleg plaats nu aan de taakstelling voor deze groep binnen de regio nog niet is voldaan.

1.4. Uit de aangedragen locaties komt Het Engelland als meest passende locatie naar voren

Een ambtelijke werkgroep heeft zich gebogen over locaties die zijn genoemd voor de opvang van asielzoekers. Bij de totstandkoming van de shortlist heeft deze werkgroep het COA betrokken. Daarmee wil de groep uitsluiten dat een locatie wordt aangedragen die voor het COA niet acceptabel is. De beoordeling van de shortlist is opgenomen als bijlage 3.

Veel locaties vielen af vanwege de beperkte omvang en er niet voldoende mensen kunnen worden opgevangen. Dit zou betekenen dat er te veel mensen op een klein oppervlakte worden opgevangen, waardoor niet alle voorzieningen geplaatst kunnen worden of dat er meerdere opvanglocaties zouden moeten worden opgericht. Zoals aangegeven in 1.2 is dat niet de keuze van ons college.

De belangrijkste redenen om voor Het Engelland te kiezen, zijn:

- Het voorgestelde perceel is groot genoeg voor een opvanglocatie voor asielzoekers;
- Het voorgestelde perceel is eigendom van de gemeente Dalfsen;
- Het voorgestelde perceel ligt voldoende dicht bij voorzieningen;
- Het voorgestelde perceel maakt onderdeel uit van een toekomstige woonwijk, waardoor investeringen in de locatie later ten goede kunnen komen aan de wijk;
- Een verdeling van opvang van asielzoekers en Oekraïense ontheemden over de kernen: de intentie is om extra opvang voor Oekraïners te realiseren in Nieuwleusen.

Bovenstaande locatie is voorgelegd aan het COA. Nadat COA een papieren schouw heeft uitgevoerd, is ambtelijk een verdere verkenning gestart. Het COA is enthousiast over deze locatie. Een overzichtskaart van de locatie treft u als bijlage 4 aan.

1.5. Ontwikkeling van het Engelland als woonwijk wordt niet vertraagd met de opvanglocatie

Het gebied tussen de Koesteeg, Vossiersteeg, Leemculeweg en de Engellandweg is aangemerkt als het toekomstige woongebied voor de kern Dalfsen. Op dit terrein is de Wet Voorkeursrecht Gemeenten van toepassing. Er is een wijziging van het omgevingsplan in procedure om te voorkomen dat het voorkeursrecht op 28 februari 2025 vervalt. Binnen dit gebied is gezocht naar een locatie die op een later moment voor de reguliere woningbouw kan worden ingezet.

Op de voorkeurslocatie binnen Het Engelland wordt op termijn voorzien in het bouwen van huizen, zodat de opvang van asielzoekers op een gegeven moment niet langer mogelijk is. Deze locatie wordt dus niet structureel voor asielopvang ingevuld. Kijkend naar de planvoorbereiding wordt verwacht dat tot 2032 geen beslag wordt gelegd op de ruimte van de voorkeurslocatie aan de Engellandweg voor woningbouw.

Als wordt gekozen voor een opvanglocatie dat hier zeven jaar blijft staan, dan wordt deze locatie bij de volgende cyclus van de Spreidingswet over 2 jaar aangemerkt als duurzaam (opvanglocatie die langer dan 5 jaar beschikbaar is). Duurzame opvanglocaties van minstens 5 jaar zijn wenselijk omdat er zo flexibele opvangcapaciteit ontstaat en daarmee (crisis)noodopvang zoveel mogelijk wordt voorkomen.

In het geval dat realisatie van het woningbouwprogramma op Het Engelland langer op zich laat wachten, dan kan overwogen worden de duur van de opvang telkens met een jaar te verlengen. Als blijkt dat het woningbouwprogramma in het gebied juist sneller moet worden gerealiseerd, dan nu wordt voorzien, moet het ook mogelijk zijn de opvang eerder te ontmantelen. Zo'n verlenging of verkorting kan ook afhankelijk van de asielopgaaf worden beoordeeld.

Om te voorkomen dat het omgevingsplan hiervoor meerdere malen moet worden gewijzigd, wordt voor de vergunningverlening uitgegaan van een termijn van 10 jaar.

2.1. Er ligt een concept bestuursovereenkomst tussen gemeente met COA

De gesprekken met het COA hebben geleid tot een concept bestuursovereenkomst met bijbehorende werkafspraken. Deze stukken treft u als bijlage 5 en bijlage 6 aan.

Met het COA is nadrukkelijk gesproken over de termijn van realisatie van de duurzame opvanglocatie. Uitgaand van het feit dat de gemeenteraad op 3 februari hierover een besluit neemt en alles volgens planning verloopt, zou de opening van de opvang op 1 juli 2025 mogelijk moeten zijn.

Het COA heeft aangegeven dat zij bereid is de realisatie van de opvanglocatie versneld op te pakken en te starten, als er een besluit van de gemeente, inclusief een getekende bestuursovereenkomst ligt. De opening van de opvanglocatie kan pas plaatsvinden als het college de omgevingsvergunning heeft verleend. Als alle betrokken partijen hun uiterste best doen en er geen onverwachte tegenvallers zijn, zou de opening van de opvanglocatie in dat geval binnen zes maanden na besluitvorming van uw raad kunnen plaatsvinden.

3.1 Afzien van het bindend adviesrecht vermindert kans op vertraging

Ons college heeft, gelet op de tijdsdruk, de opdracht gegeven het scenario te verkennen, waarbij de asielzoekers vanuit de (tijdelijke gemeentelijke opvang) TGO worden verplaatst naar de nieuwe locatie. De ervaringen welke wij de afgelopen jaren hebben opgedaan met opvang van asielzoekers maakt dat wij ons blijvend willen inspannen de huidige groep asielzoekers, welke wij in onze tijdelijke opvanglocaties opvangen, ook in de nabije toekomst een voortgezette opvang te bieden.

Er zijn inmiddels meerdere onderzoeken verricht welke voor de beoordeling van een aanvraag voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA) van belang zijn. Afgifte van een dergelijke vergunning is nodig, voordat de locatie daadwerkelijk in gebruik genomen wordt.

Wij zullen een aanvraag voor een dergelijke vergunning met voorrang behandelen.

Volgens onze regeling inzake Adviesrecht en participatieplicht bij buitenplanse afwijkingen van het omgevingsplan wordt voor het realiseren van asielopvang in het buitengebied advies van de raad gevraagd (art. 16.15a, lid b onder 1 Ow). Gelet op de urgentie om voortvarend een duurzame opvanglocatie te realiseren wordt aan u gevraagd af te zien van het bindend adviesrecht.

Alternatieven

Een andere locatie.

Na bepaling van het wegingskader zijn locaties aangebracht. De weging daarvan is zo objectief mogelijk verricht. Uiteraard bestaat er een ruime mate van vrijheid in de weging van de afzonderlijke criteria, waardoor er bestuurlijk andere keuzes gemaakt kunnen worden.

Bindend adviesrecht

U kunt wel gebruik maken van het bindend adviesrecht tijdens de vergunningprocedure. Echter dit zal een uitloop op de planning tot gevolg hebben.

Financiële consequenties

Voor de uitvoering van de Spreidingswet is een decentralisatieuitkering beschikbaar.

Gemeenten met een asielopvang hebben recht op verschillende financiële vergoedingen. De uitkering van die vergoedingen loopt via het COA. Zie hiervoor: [COA - Financiële regelingen voor gemeenten | www.coa.nl](http://www.coa.nl)

De opvanglocatie wordt gevestigd op gemeentegrond. Met het COA wordt een huurovereenkomst gesloten.

Risico's

Als blijkt dat de besluitvorming over de duurzame opvanglocatie tot vertraging of zelfs uitstel leidt, dan wordt het voortzetten van de tijdelijke opvang in Lemelerveld haast onmogelijk. Richting de omgeving is door ons altijd gecommuniceerd dat de tijdelijke opvanglocatie in Lemelerveld voor ongeveer 1 jaar is. Wij hechten eraan bestuurlijke afspraken na te komen.

Vertraging van besluitvorming kan leiden tot beëindiging van de tijdelijke opvang per of rond 1 april 2025 zonder dat de nieuwe locatie gereed is. Aan omwonenden en ondernemers rond de locatie is bevestigd dat vergunning voor de opvang op het perceel Ambachtsweg voor een periode van maximaal twee jaar wordt verleend (inclusief oplevering van het terrein naar oorspronkelijk staat) en niet zal worden verlengd. Wij richten ons op de duur van ongeveer één jaar wat betreft de daadwerkelijke opvang van asielzoekers.

Er bestaat een risico dat er vertraging ontstaat in het vergunningstraject door bezwaren of resultaten uit onderzoeken (bijv. Flora/fauna of archeologie).

Communicatiestappen

Datum	activiteit
20 januari v.m.	Informereren direct omwonenden;
20 januari n.m.	Direct omwonenden ontvangen een brief met een uitnodiging voor een besloten informatieavond
21 januari: 09:00 uur	Vervallen embargo, uitgaan persbericht en info website
21 januari: 20:00 uur	Besloten informatieavond omwonenden
21 januari	Informereren klankbordgroep Hof van Dalfsen en eigenaar
23 januari	Extra klankbordgroepbijeenkomst Opvang Lemelerveld
27 januari	Raadscommissie: beeldvormend
29 januari	Het Podium: inspraak gelegenheid voor belanghebbenden
3 februari	Raadsvergadering: opiniërend en besluitvormend
4 februari	2 ^e bijeenkomst direct omwonenden: bespreken inrichting / vragen beantwoorden / oprichting klankbordgroep
6 februari	Inloopavond inwoners in samenwerking met het COA

Bijlage:

1. Nota: Op weg naar duurzame opvang asielzoekers, gemeente Dalfsen, 2 januari 2025
2. Projectverslag duurzame opvang asielzoekers
3. Beoordeling van shortlistlocaties
4. Overzichtskaart beoogde opvanglocatie Engellandweg te Dalfsen
5. Concept bestuursovereenkomst COA
6. Concept werkafspraken COA – gemeente Dalfsen

Burgemeester en wethouders van Dalfsen,

de burgemeester,
H. Jager

de gemeentesecretaris
H.J. van der Woude

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Dalfsen;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 20 januari 2025, nummer 1924;

b e s l u i t :

1. Invulling te geven aan duurzame opvang van asielzoekers binnen de gemeente Dalfsen op de locatie aan de Engellandweg, kadastraal bekend sectie Q 20 en 878 (gedeeltelijk), voor maximaal 190 asielzoekers voor een periode van zeven jaar;
2. Kennis te nemen van de concept bestuursovereenkomst en de werkafspraken met het COA;
3. Af te zien van het bindend advies aan het college inzake de buitenplanse afwijking van het omgevingsplan teneinde de locatie te ontwikkelen tot een opvanglocatie.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Dalfsen in zijn openbare vergadering van 3 februari 2025.

De raad voornoemd,

de voorzitter,
Rikus Jager

de griffier,
Mara Zweers